

43005 A. M.P.
3750

9/10 1000 1000 1000
419.23.2612 3?

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

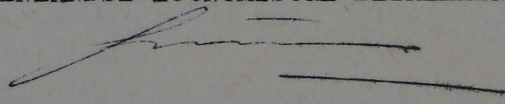
DIRECTORAAT-GENERAAL VOOR DE BUITENLANDSE ECONOMISCHE BETREKKINGEN

Betreft: Plan Schuman.

's-Gravenhage, 30 Juni 1950.

Hierbij doe ik Uwer Excellentie toekomen een naar aanleiding van het door de Franse delegatie op 24 Juni uitgebrachte werkdocument, dat als basis zal dienen voor de verder te Parijs te voeren onderhandelingen, opgestelde nota, welke zal worden behandeld in een vergadering van de Raad voor Economische Aangelegenheden uit de Ministerraad op 1 Juli a.s.

DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE
BUITENLANDSE ECONOMISCHE BETREKKINGEN,

Bijlagen: 1 nota
1 Werkdocument Franse delegatie
d.d.24 Juni

Aan de Ministers, leden van de R.E.A.

S-11-918-60-7-'50

NOTA INZAKE HET PLAN SCHUMAN

In aansluiting aan de eerste besprekingen te Parijs over het Plan Schuman, werd op 24 Juni j.l. door de Franse delegatie een werkdocument aangeboden, waarin de Franse gedachten nader zijn uitgewerkt. Een exemplaar van dit document doe ik U bijgaand toekomen. Aangetekend zij, dat hierin wordt gesteld, dat de Franse delegatie zelf nog belangrijke aanvullingen en wijzigingen denkt aan te brengen.

Dit werkstuk is uitvoerig besproken in de Commissie van Advies voor het Plan Schuman. In het onderstaande gelieve U thans aan te treffen de belangrijkste conclusies, waartoe de Commissie bij haar bestudering van het stuk is gekomen.

Het statuut van de Hoge Autoriteit.

Door het aanvaarden van de Franse voorstellen van 9 Mei j.l. heeft de Regering te kennen gegeven bereid te zijn tot een gedeeltelijke overdracht van souvereiniteit ter verwezenlijking van het scheppen en in stand houden van één markt voor kolen, ijzer en staal.

Uit het Document de Travail blijkt, dat de Fransen bij de uitwerking van het voorstel van 9 Mei de invloed der nationale regeringen op het gezagsorgaan van de "pool", de Haute Autorité, vrijwel geheel hebben uitgeschakeld.

Gezien het fundamentele belang der basisindustriën voor het nationale sociaal-economische bestel, gezien ook de gebleken noodzaak om aan de Haute Autorité bevoegdheden te verlenen, waarvan de uitoefening zich ook buiten de kolen-en staalsector zal doen gevoelen, meent de delegatie, dat het nodig zal zijn de invloed, die de nationale regeringen op de gang van zaken kunnen hebben aanzienlijk te vergroten, zonder daarbij echter terug te komen op de bereidheid de nationale souvereiniteit gedeeltelijk prijs te geven.

De delegatie acht dit in ieder geval noodzakelijk voor de overgangperiode, waarin maatregelen getroffen

moeten worden om de marché unique tot stand te brengen. Na de overgangperiode zou overwogen kunnen worden of de nationale regeringen wellicht met minder invloed genoeg zouden kunnen nemen. Dit laat zich thans nog niet beoordelen.

De delegatie meent, dat ter verwezenlijking van het bovenstaande met name op de volgende twee punten zal moeten worden geïnsisteerd:

1. Een beslissing van de Haute Autorité, waartegen door één der deelnemende regeringen protest wordt aange-tekend zal onderworpen moeten worden aan een te creëren Raad van Ministers, waarin één Minister van elk der deelnemende landen zitting heeft. De beslissing van de Haute Autorité zal dan slechts ten uitvoer gelegd kunnen worden, indien deze door een gequalificeerde meerderheid bekrachtigd wordt. Deze procedure dient in de plaats gesteld te worden van de in het Franse voorstel voorziene tweede lezing door de Haute Autorité zelve.
2. De Haute Autorité zal geen direct contact met ondernemingen kunnen hebben dan met toestemming van de regering van het land, waarin de onderneming zich bevindt. Dit sluit op zich zelve de instelling van regionale groeperingen, die de landsgrenzen overschrijden niet uit, doch maakt deze instelling afhankelijk van de toestemming der daarbij direct betrokken regeringen.

Indien t.a.v. deze twee punten overeenstemming kan worden bereikt is naar de mening van de delegatie de souvereiniteitsoverdracht beperkt tot hetgeen ter verwezenlijking van het beoogde doel strikt noodzakelijk is.

De delegatie zou tenslotte nog op de volgende punten de aandacht willen vestigen:

1. Ter vermindering van het ontstaan van een onnodig aantal organen en ter versterking van het contact met bestaande organen wordt voorgesteld:
 - a. Als Raad van Ministers te doen optreden een speciaal comité uit de Raad van Ministers van de O.E.E.C. Dit speciale comité zou slechts de vertegenwoordigers

vertegenwoordigers van de aan het Schuman-plan deelnemende landen moeten bevatten.

b. Op dezelfde wijze zou de *Assemblée Commune* uit het Franse voorstel gevormd moeten worden door een speciaal comité uit de *Assemblée Consultative* van de Raad van Europa.

2. De "voie de recours", voorgesteld in het Franse ontwerp bij art. 8, blijft bestaan.

Wat betreft de samenstelling van de *Cour d'Arbitrage* wordt de voorkeur gegeven aan een systeem, waarbij op voordracht van iedere deelnemende staat door de Raad van Ministers een rechter wordt benoemd, zodat het aantal rechters gelijk is aan het aantal staten. Bovendien wordt een rechter, tevens president, benoemd door het Internationaal Gerechtshof, alsmede een rechter door de I.A.O. (Int. Arb. Org.) Het *Cour d'Arbitrage* oefent zijn functie uit in een Kamer van vijf leden, welke voor iedere zaak afzonderlijk wordt aangewezen. In deze Kamer hebben, behalve de door het Internationale Gerechtshof en de Internationale Arbeiders Organisatie benoemde leden, zitting het lid benoemd op voordracht van de bij de zaak betrokken staat, alsmede twee door het lot aangewezen leden.

3. Een nadere bepaling van de duur der overgangperiode is noodzakelijk. Dit zou kunnen geschieden bijvoorbeeld door een streefdatum in het verdrag vast te leggen, waarbij de mogelijkheid openblijft van verschuiving op voorstel van de "Haute Autorité" door de Raad van Ministers.
4. Een ruimere regeling van de mogelijkheid van uittreding dan waarin het Franse ontwerp voorziet, zal uitgewerkt dienen te worden. Uittreding op korte termijn mits met toestemming van een gequalificeerde meerderheid van de Raad van Ministers, moet mogelijk worden gemaakt. Voor het geval een dergelijke meerderheid niet verkregen wordt, zal uittreding moeten geschieden op een wijze als bij arbitrage ad hoc te regelen. Deze arbitrage zal vooral moeten vaststellen de schade, die het uittreden van een bepaald land aan de overige

landen

landen zal kunnen berokkenen.

Belangrijke bepalingen t.a.v. productie, investeringen en prijzen.

Ten aanzien van de préambule valt in de eerste plaats op te merken, dat drie van de belangrijkste elementen, welke aan het Plan Schuman ten grondslag liggen niet zijn vermeld. In de eerste plaats zal het nodig zijn op te nemen, dat de belangrijkste aanleiding om dit plan uit te voeren, moet worden gevonden in het door gemeenschappelijke krachtsinspanning opvoeren van de efficiency der productie met name door deze zo veel mogelijk daar te concentreren, waar de meest rationele voortbrønging mogelijk is.

In de tweede plaats dient zeker te worden vermeld, dat een belangrijk element is gelegen in het streven naar een zo groot mogelijke werkgelegenheid.

Verder valt nog op te merken, dat in de laatste alinea van de préambule als uiteindelijk doel wordt gesteld het oprichten van een Haute Autorité aan wie bepaalde taken zullen worden toevertrouwd. Uit de terzake van Nederlandse zijde geponeerde stelling vloeit voort, dat de doelstelling is datgene wat men wenst te bereiken en dat de Haute Autorité slechts in het leven wordt geroepen om dit doel te bereiken.

De Commissie kreeg de indruk uit de oorspronkelijke verklaring van de Franse Regering, dat de activiteit van de Haute Autorité in het bijzonder gericht zou zijn op een overgangperiode, gedurende welke door het treffen van een aantal maatregelen, in het bijzonder op het gebied van productie, prijzen en investeringen, een toestand zou kunnen worden verkregen, waarbij een zo groot mogelijke vrijheid zou kunnen bestaan.

Het begrip overgangperiode is nu in het Working Paper praktisch geheel verdwenen, zodat de gehele voorgestelde organisatie en alle door haar te nemen maatregelen een permanent karakter krijgen.

Een vijftal hoofpunten treden in het bijzonder naar voren:

1. Fonds de reconversion.
2. Fonds de péréquation.
3. Prijsvaststelling.
4. Productieprogramma's.
5. Investerings en de financiering daarvan.

ad 1. Fonds de reconversion (artikel 23)

Het Working Paper houdt in, dat er een fonds de reconversion zal moeten worden gevormd, dat tweërlei doeleinden zou hebben. In de eerste plaats zouden hieruit leningen kunnen worden verstrekt voor het vergemakkelijken van specialisatie, modernisering en expansie van bedrijven. In de tweede plaats zouden door middel van dit fonds leningen en giften kunnen worden verstrekt om de noodzakelijke omschakelingen mogelijk te maken of om de ontwikkeling van "nouvelles activités" te stimuleren.

Met de eerste doelstelling kan de Commissie zich verenigen mits de te verstrekken leningen op commerciële wijze worden beoordeeld en verleend.

De Commissie heeft echter ernstige bezwaren tegen het verlenen van giften voor de ontwikkeling van nieuwe projecten. Geen bezwaar heeft de Commissie tegen het verstrekken van leningen voor het uitvoeren van de nodige omschakelingen in het kader van het streven naar de meest efficiënte productie. De door deze leningen benodigde fondsen zou de Haute Autorité kunnen aantrekken door langlopende leningen en niet door heffingen bij de onderneming.

De dienst van deze leningen worden gegarandeerd door de regeringen van die landen, welke voordeel van de verstrekking ervan hebben. Voorts moet worden geeist, dat alvorens tot credietverlening wordt overgegaan de nationale regeringen zelf hebben getoond, alles te hebben gedaan om in de kapitaalbehoefte te voorzien.

ad 2. Fonds de péréquation. (artikel 24).

Het plan voorziet in een "mécanisme temporaire de péréquation permettant dans une période de transition ~~mission~~ d'assurer un caractère graduel aux déplacements éventuels de production". Tevens zouden de te

moderniseren bedrijven in de overgangperiode hieruit kunnen worden gesteund. De middelen zouden moeten worden verkregen door heffingen van de producenten op uniforme basis. De steun zou noodzakelijk degressief moeten zijn.

Voorziet het fonds de reconversie om derhalve in het verstrekken van leningen aan te moderniseren bedrijven voor deze modernisering zelve, het fonds de péréquation zou door middel van giften moeten dekken de exploitatieverliezen van de ondernemingen in afbouw of in ombouw.

Weliswaar zou de delegatie kunnen beginnen met te stellen, dat deze subsidies zouden moeten worden verleend door de landen, waarin de betrokken bedrijven zijn gevestigd, doch het lijkt waarschijnlijk, dat dit standpunt op de duur niet houdbaar is.

De Commissie is van mening, dat de Nederlandse Regering er zich desnoods bij zal kunnen neerleggen, dat het fonds de péréquation zal worden gevoed door heffingen op de productie, mits een dergelijke regeling van tijdelijke aard is en de heffing een degressief karakter draagt.

Wellicht waren de giften te verstrekken onder de voorwaarde, dat wanneer later blijkt, dat door de modernisering het bedrijf weer rendabel wordt, de giften uit de dan te maken winsten worden terugbetaald.

ad 3. Prijsvaststelling (artikel 25)

In artikel 25 wordt aan de Haute Autorité de bevoegdheid gegeven om o.a. minimum- en maximumprijzen voor te schrijven. Naar de mening van de Commissie zal hierbij moeten worden bepaald, welke regelen bij de vaststelling van deze prijzen waren te volgen. Zo zou moeten worden bepaald, dat de minimumprijs gelijk zou moeten zijn aan de integrale kostprijs van het meest efficiënte bedrijf. De maximumprijs zou worden gevormd door de marginale prijs van het nog juist aan de productie deelnemende bedrijf. Deze marginale prijs zou behalve door de behoefte en de productiemogelijkheid binnen het gebied tevens worden beïnvloed door de prijs en de hoeveelheid van de te importeren hoeveelheden en de invoerrechten.

Het Nederlands belang brengt met zich mede, dat de invoerrechten op een zo laag mogelijk niveau worden vastgesteld en de invoer zo vrij mogelijk kan plaats vinden.

Het spreekt vanzelf, dat de landen met inefficiënte productie zullen aandringen op verhoging van de invoerrechten en beperking van de invoer.

Het plan voorziet een afwijking van de vastgestelde minima en maxima mits daarvoor een "justification" wordt gegeven. Wij zouden hierbij willen aantekenen, dat het feit, dat een outsider lagere prijzen biedt, zonder dat van dumping kan worden gesproken, dit reeds een voldoende "justification" is.

ad 4. Productieprogramma's (artikel 27)

Artikel 27 stelt, dat, in samenwerking met de regionale organisaties, productieprogramma's kunnen worden opgesteld. De Commissie meent, dat dergelijke productieprogramma's in beginsel oriënteringsprogramma's moeten zijn. Slechts in uitzonderingsgevallen zouden zij normatief mogen worden gehanteerd. Naar de mening van de Commissie zal, indien zich de noodzaak van inkrimping van de productie voordoet, dit in eerste instantie moeten worden gevonden bij de marginale bedrijven. Hierbij zal men tevens in aanmerking moeten nemen de geografische ligging, de optimale bedrijfsgrootte, de potentiële productiecapaciteit uit hoofde van reeds in uitvoering zijnde investeringen en eventuele sociale repercussies.

ad 5. Investerings en de financiering daarvan.

Artikel 28

Artikel 28 stelt, dat in samenwerking met de regionale organisaties programma's voor de modernisering, de specialisatie, en de uitbreiding van de productiecapaciteit worden opgesteld. De Haute Autorité zal advies over de investeringprogramma's van de individuele ondernemingen of groepen van ondernemingen kunnen uitbrengen en deze adviezen publiceren.

Indien de Haute Autorité een afwijzend advies geeft over een bepaald project, kunnen de regeringen der aangesloten landen niet aan de financiering deelnemen. Hieruit volgt, dat overeenkomstig het werkdocument in dit geval wel financiering kan plaatsvinden uit eigen middelen of door het doen van een beroep op de kapitaalmarkt. De Commissie stelt voor hieraan toe te voegen, dat in het geval van een afwijzend advies van de Haute Autorité de regeringen desalniettemin het recht hebben aan de financiering deel te nemen, mits zulks geschiedt op door de H.A. te beoordelen bedrijfseconomisch en commercieel verantwoorde basis.

De handelspolitieke aspecten.

De bepalingen, welke betrekkinghebben op de handelspolitiek en daarmede verwante problemen van de aangesloten landen zijn samengevat in een viertal artikelen.

Artikel 19. Artikel 19 schrijft voor, de wijze waarop de marché unique voor kolen en staal moet worden bereikt en omvat derhalve de verplichting tot het afschaffen van invoerrechten en alle andere discriminatoire maatregelen, welke tussen de aangesloten landen bestaan.

In de leidraad voor de Delegatie is terecht onderstreept, dat de vorming van een marché unique de noodzakelijkheid meebrengt van een gemeenschappelijk stelsel van invoerrechten naar buiten met afschaffing van invoerrechten onderling, omdat, wanneer op dit gebied verschillen zouden blijven bestaan de buitenlandse producten in het gebied van de marché unique zouden kunnen stromen via het land met de laagste tarieven i.c. Benelux.

^{Dit}
~~een~~ stelsel zoals dus onafwijsbaar nodig schijnt kan slechts worden toegepast wanneer de buitenwereld zou aanvaarden dat een dergelijke partiele free-trade wordt gevormd als een door hen aanvaarde uitzondering op hun meest begunstigingsrecht. Men kan stellen dat niet alle landen zulks behoeven te aanvaarden, maar de meerderheid, en met name de belangrijke landen zoals Amerika en vooral Engeland en zijn dominions. Dat Engeland c.s. deze figuur zou aanvaarden is aan gereede twijfel onderhevig.

Afgezien van politieke druk die misschien zou kunnen

worden uitgeoefend wanneer Engeland c.s. het odium op zich zou willen nemen om het Plan Schuman op deze wijze onmogelijk te maken, zal het toch in elk geval nodig zijn rekening te houden met de hoogte der invoerrechten die het gemeenschappelijk tarief van de Schuman-landen zouden vormen. Het is in dit verband denkbaar, dat de bezwaren van Engelse zijde geringer zouden worden wanneer het gemeenschappelijk Schuman-tarief een belangrijke verlaging zou betekenen in die Schuman-landen, welke tot dusver betrekkelijk hoge tarieven er op na houden. Een dergelijk laag gemeenschappelijk tarief op ijzer, staal en kolen is echter ook om andere redenen een noodzakelijke eis. Speciaal voor wat Nederland betreft, immers moet rekening worden gehouden met de belangen van de verwerkende industrie. Wanneer men ziet, wat de thans bestaande invoerrechten in de Schuman-landen zijn en wanneer men volgens de formules van het Havana-Charter zou willen komen tot een soort gemiddelde van de aan het Plan deelnemende landen geldende tarieven, komt men tot aan een cijfer, dat zo aanzienlijk boven de Benelux-tarieven ligt, dat een dergelijk gemiddeld tarief voor Nederland onaanvaardbaar zou zijn.

Artikel 30. In dit artikel wordt aan de H.A. het recht verleend om zich met "recommandations" tot de aangesloten staten te wenden in het geval bepaalde wettelijke maatregelen of andere elementen van de economische situatie de concurrentie voorwaarden vertroebelen. Indien de landen aan deze recommandaties geen gehoor geven kan de H.A. door het opleggen van heffingen op de productie de verschillen in de productievoorwaarden vereffenen.

Het artikel 30 gaat echter veel verder. Immers behalve "dispositions" légales ou réglementaires" die de concurrentie voorwaarden beïnvloeden en die dus inderdaad een kunstmatig karakter hebben worden ook "tous autres éléments de la situation économique" die hetzelfde effect hebben, onderhevig gemaakt aan de "recommandations" van de H.A.

In ieder geval ware dus de zinsnede "ou que tous autres éléments de la situation économique" te schrappen.

Zelfs bij deze beperking van de bevoegdheid van de H.A. rijst de vraag of de dan aan haar overgelaten bevoegdheid in te grijpen niet te ver gaat. Indien men deze laatste mening is toegedaan zou de bevoegdheid van de H.A. om "recommandations" te geven moeten worden vervangen door haar slechts het recht van advies toe te staan.

Art.31

Artikel 31 geeft de H.A. de bevoegdheid "recommandations" te doen in geval van dumping of andere door het Havana-Charter veroordeelde praktijken, toegepast door outsiders.

Het gevaar gelegen in het verlenen van een bevoegdheid als hier bedoeld, bestaat hierin, dat de omschrijving van dumping als gegeven in artikel 34 van het Havana-Charter zodanig is, dat op grond hiervan het leveren van eenbe wijsvoering voor het aanwezig zijn van dumping in de praktijk zeer moeilijk is. De H.A. zou als dumping kunnen bestempelen invoeren, die weliswaar tegen zeer lage prijs plaatsvinden, doch die daarom nog geen werkelijke dumping behoeven te zijn.

Wil men een zo rationeel mogelijke productie bereiken dan zal in verband met het stimulerende en opvoedende element ervan de buitenlandse concurrentie op de markten van de Schuman-landen in beginsel moeten worden toegelaten.

Anderzijds moet worden erkend, dat, waar de producenten in de aangesloten landen gebonden worden aan minimumprijzen, niet kan worden gedoogd, dat outsiders de vrije hand wordt gelaten.

Op grond van deze overwegingen stelt de Commissie voor

in artikel 31 het navolgende op te nemen:

1. Tegen importen, welke geschieden boven de vastgestelde minimum prijzen, zal nooit bezwaar kunnen worden gemaakt.
2. Wanneer wordt geïmporteerd tegen lagere prijzen dan de vastgestelde minima, kan de H.A. eisen, dat de buitenlandse leverancier aantoont, dat zijn verkoopprijs na aftrek van de invoerrechten en vrachten niet lager is dan zijn kostprijs, welke laatste dan moet zijn vastgesteld op een normale commerciële basis. Dit betekent derhalve een "justification" in dezelfde zin, als die, welke voorzien is in artikel 25.
3. De H.A. zal eerst tot het eisen van een dergelijke "justification" overgaan, wanneer terzake klachten bij haar worden ingediend.

Art. 32. Op grond van dit artikel kan de H.A. recommandaties geven ten opzichte van te sluiten handelsverdragen met derde landen, voorzover een en ander betrekking heeft op kolen en staal. De Commissie is van mening, dat dit op zichzelf onvermijdelijk is, maar de H.A. kan naar haar mening alleen dan ingrijpen in het handelspolitieke beleid van een deelnemend land, indien de essentiële gemeenschappelijke belangen van de deelnemende landen dit vereist.

Sociale aspecten

De sociale aspecten worden in het Franse werkdocument in het bijzonder behandeld in de artikelen 17 en 26. Artikel 30, waarbij de mogelijkheid wordt geopend heffingen toe te passen, indien bepaalde kunstmatige elementen aanwezig zijn, die de concurrentievoorwaarden ongelijk doen zijn, kan hierbij, gelijk reeds opgemerkt, buiten beschouwing blijven, aangezien dit punt speciaal in artikel 26 is uitgewerkt in aansluiting aan het bepaalde in artikel 17 d en e. De Commissie meent, dat de in het eerste lid genoemde doelstelling van de H.A.: "écarter toute baisse de salaire comme méthode d'ajustement économique ou de concurrence" dient te vervallen. Indien "salaire" moet worden opgevat als "nominaal loon", dan heeft deze doelstelling geen enkele reële betekenis. Moet daarentegen dit woord worden opgevat in de betekenis van "reëel inkomen", dan acht de Commissie deze doelstelling niet ongevaarlijk, omdat naar haar mening een situatie denkbaar is, waarin een loonsverlaging onvermijdelijk is. Ook de vertegenwoordigers van de Vakorganisaties kunnen zich met deze zienswijze geheel verenigen. In de tweede plaats is een belangrijk punt, dat bij een vergelijk van de lonen in de sectoren kolen en staal dient te worden uitgegaan van de reële lonen en niet van de nominale lonen. Deze definitie zal in het werkdocument moeten worden opgenomen. Gezien het feit, dat de lonen in de verschillende sectoren van de economische activiteit van een bepaald land op elkaar zijn afgestemd, acht de Commissie een ingrijpen ten opzichte van de lonen in twee sectoren door de H.A. niet ongevaarlijk. De recommandaties, welke de H.A. ten opzichte van de lonen kan geven, zouden daarom in de geest van artikel 6 als doel (but) het gewenste effect op de prijsverhouding moeten stellen en niet bepalingen bevatten ten opzichte van reële of nominale loonhoogte, werktijd, e.d. M.a.w. het beleid dient niet gericht te zijn op een direct ingrijpen ten aanzien van de loonhoogte,

maar zou indirect moeten plaatsvinden via het opleggen van heffingen. Indien een directe aanpassing van de lonen onmogelijk is en in plaats hiervan een heffing wordt opgelegd of een subsidie verleend, zouden deze moeten gaan ten bate of ten laste van de schatkist van het betrokken land. De besteding van de heffingen blijft in onze gedachtengang een aangelegenheid van het betrokken land.

De derde richtlijn, het loonpeil zo hoog op te voeren als verenigbaar is met het economische evenwicht, meent zij te moeten aanvullen met de woorden "en met het loonpeil in de andere bedrijfssectoren".

In artikel 23 wordt o.m. voorzien, dat in het geval van bedrijfssluiting of -inkrimping middelen beschikbaar gesteld kunnen worden om de gevolgen hiervan op te vangen. De Commissie geeft hieraan de interpretatie, dat onder deze gevolgen ook die voor de betrokken werknemers worden begrepen.

Artikel 15 voorziet in de mogelijkheid van de instelling van drie consultatieve commissies van werkgevers, werknemers en consumenten. De meningen hierover zijn verdeeld: de werkgevers erkennen de noodzaak, dat onder omstandigheden bepaalde problemen in gemeenschappelijk overleg moeten worden besproken, maar achten het niettemin noodzakelijk, dat ook afzonderlijk kan worden vergaderd. Aan werkgevers-zijde kan men zich dus met artikel 15 in principe verenigen. De vakverenigingen daarentegen stellen, dat het noodzakelijk is, dat één consultatieve commissie in het leven wordt geroepen, waarin werkgevers en werknemers gezamenlijk zitting hebben. In ieder geval zal ook aandacht moeten worden besteed aan het vraagstuk van de consumenten, aangezien hier ook grote belangen op het spel staan voor de verwerkende industrie. Een uitspraak van de regering terzake is daarom gewenst.

In artikel 20 worden de regionale associaties behandeld. De Franse tekst voorziet in de mogelijkheid dergelijke groepen, geografisch, te creëren waar de productievoorwaarden sterk homogeen zijn. Dit betekent, dat de

nationale grenzen hier van geen betekenis zijn. De commissie komt tot de conclusie, dat, althans zeer zeker in de overgangstijd, de regionale groeperingen, hetzij landsgewijze op wens van de betrokken regering tot stand kunnen worden gebracht, hetzij alleen dan internationaal kunnen worden gevormd, indien de betrokken regeringen hierover onderling overeenstemming hebben bereikt.

De vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in de Commissie konden het er niet over eens worden, of in deze groeperingen de ondernemingen alleen door hun leidinggevende organen zouden worden vertegenwoordigd of dat ook vertegenwoordigers van de werknemers in deze organen zitting zouden moeten nemen. Een uitspraak van de regering terzake is daarom gewenst.